EERSTE JAAR — NUMMER 15 30 CT. PER NUMMER ZONDAG 9 OKTOBER 1927

Ik ken geen volk, en ik ken er vele, dat zoozeer den naam verdient als het onze, van een woest en baldadig volk.

. . . . . En ik ken geen volk ter wereld wien het zoo aan uiterlijke beschaving en zelfeerbied mangelt als het onze.

Pater Stracke S. J.

DE MANDELGALM

KATHOLIEK-VLAAMSCH-NATIONAAL WEEKBLAD VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

AANKONDIGINGEN
1e blad en tusschen stadsnieuws : 1 fr. de regel — 3e en 4e blad en aanbevolen huizen : 0.75 fr. — Notarieele : 0.50 fr. — 10 % korting per 100 regels, 25 % per 500, 50 % per 1000.

INSCHRIJVING OP ALLE POSTKANTOREN
Een jaar: 15 fr. 6 maand: 8.00 fr.
3 maand: 4.00 fr. Buitenland: 25.00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22 ISEGHEM
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. nr 2024.66.

Alle mededeelingen moeten ten laatste den Donderdag avond voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

WARD HERMANS KOMT

op Maandag 10 October te 7 uur 's avonds in 't Vlaamsch Huis spreken over het leven der houthakkers in de wouden van de Orne en Fresnes. Te dier gelegenheid trekt hij het houthakkerspak aan. Vlamingen allen er heen!

Belgie tegen Vlaanderen

Honderden malen reeds hebben onze bladen en tijdschriften erop gewezen, dat onze strijd er geene is tot het verkrijgen van een reeks taalwetten, die alhoewel rechtveerdig en dringend noodzakelijk, slechts den uiterlijken kant van den Vlaamschen strijd uitmaken, maar dat het in de eerste plaats erom gaat: Vlaanderen zijn eigen natuurleven terug te schenken, en het Vlaamsche volk door zijn bloedeigen ontwikkelingsgang tot een hoog peil te brengen op alle gebied.

Velen beseffen niet dat het hier een echt nationale strijd geldt, waar de verheffing van een volk op stoffelijk, verstandelijk en zedelijk gebied op het spel staat. In onze tijden van geldbejag, gemak- en genotzucht is het een ondankbaar en vooral weinig winstgevend baantje aan het volk te spreken over volksverheffing, eigen beschaving en nationaal gevoelen. Als de zaken maar goed vooruitgaan en men op 't einde van 't jaar een goede winst gedaan heeft, dan schijnt alles voor het best. Het is zeker een verheugend feit, dat onze Vlaamsche werkersbevolking tot een beteren welstand gekomen is dan vroeger; verblijdend is het vast te stellen dat nijverheid en landbouw in Vlaanderen een goeden stap zijn vooruit gegaan, maar waarop we hier de nadruk willen leggen, is, dat die vooruitgang er niet gekomen is, in Vlaadneren met den stoffelijken en moreelen steun van België, maar dank zij ons werkkrachtige en spaarlievende volk. Wat Vlaanderen hedendaags economisch aan 't worden is, komt uit eigen kracht en spaarzaamheid, ondanks België.

Onze menschen weten over 't algemeen niet genoeg dat de staat waarin een volk opgesloten ligt, van overgroote beteekenis is voor den economischen bloei van dit volk. Door zijn inrichting en door de talrijke stoffelijke en wetgevende maatregelen waarover een staat hedendaags beschikt, kan hij de volkeren die binnen zijn grenzen wonen tot een hoogen bloei brengen, maar kan ook tengevolge eener vrijwillige verwaarloozing een volk economisch en geestelijk doen verkwijnen en doodmartelen. 't Is de treurige geschiedenis van Ierland en Polen en van zoovele andere minderheden. 't Is ook het noodlot geweest van Vlaanderen sedert het ontstaan van den staat België. De stichters en eerste regeerders van den staat België staken het onder geen stoelen of banken. België zou naar het getuigenis van den toenmaligen eersten minister, Fransch wezen in zijn inrichting en in al zijn uitingen. Hiertoe moest Vlaanderen natuurlijk verbasterd worden. Benevens de bestuurlijke dwangmiddelen, zooals verfransching van gerecht, bestuur, leger, onderwijs, beschikte België over nog andere niet min gevaarlijke wapens om het Vlaamsche volk minderwaardig en weerstandloos te maken, namelijk door de stoffelijke verwaarloozing en uitbuiting van het Vlaamsche volk in zijn economische belangen.

Indien Vlaanderen, zoo redeneeren de Belgische gezagvoerders, stoffelijk arm is, indien zijn volk over geen kapitalen beschikt, dan is het noodzakelijk afhankelijk van hen die economisch machtiger zijn, en is het natuurlijke gevolg hiervan dat dit volk zich overheerschen laat door het kapitaalkrachtige deel van het land. België wist heel goed, dat een arm volk, een machteloos volk is en dat het zekerste middel om een volk in zijn eigen aard en stambewustzijn te kunnen ondermijnen hierin bestaat, dit volk stoffelijk te doen lijden.

Dit is dan ook de lijn geweest die België onverbiddelijk tegenover Vlaanderen gevolgd heeft.

Terwijl eenerzijds de economisch machtigen in Vlaanderen zich afscheidden van het volk wegens opvoeding, eigenbelang of aanstellerij, werd anderzijds de ontwikkeling der Vlaamsche nijverheid geboycot en gedwarsboomd. België was een land dat niet in staat was zijn bevolking te voeden. Het moest — juist zooals nu nog — een groot deel zijner levensmiddelen in den vreemde koopen. Om die levensmiddelen te kunnen koopen moest het zijn eigene fabriekwaren in den vreemde aan den man brengen. Ten dien tijde waren alle nijverheden in België nog weinig ontwikkeld: de steenkool- en metaalnijverheid in Wallonië, de textielnijverheid, scheepvaart en vischerij in Vlaanderen. Wat deed België nu tegenover die nijverheden? Volgens het oordeel van economisten als Waxweiler en Solvay — die zeker niet zullen verdacht worden van Vlaamschgezindheid — werden de Waalsche nijverheden uitsluitend bevoordeeligd ten nadeele van de Vlaamsche textielnijverheid en scheepvaart. Het eerste wat België deed was een tolovereenkomst sluiten met Frankrijk waarin aan de Vlaaamsche textielnijverheid groote rechten opgelegd werden om van een andere zijde verminderingen te bekomen voor de tolrechten der Waalsche nijverheid. In de ministerieele bureelen werden alle voordeelen voorbehouden aan de Waalsche nijverheden welke er aanzien werden als de eenige uitvoernijverheden. De gevolgen bleven dan ook niet uit: de textielnijverheid had met zware moeilijkhedeen te kampen en werd door België gedwarsboomd in plaats van ondersteund. Vlaanderen werd het land der lage loonen en van het armmoedige bestaan. Intusschen ging de Waalsche nijverheid fel vooruit. Het vakonderwijs werd er degelijk en in talrijke plaatsen ingericht terwijl Vlaanderen verplicht was zijn jonge krachten te laten uitwijken naar Wallonië en Frankrijk waar zoovelen zedelijk en godsdienstig ten onder gingen.

In de laatste jaren kwam een groote ontwikkeling in de uitvoernijverheden. Nieuwe afzetgebieden naar verre landen werden opgespoord. Groote kapitalen waren daartoe noodig. Machtige banken als de Société Gén. de Belgique en de Banque de Bruxelles met uitsluitend Waalsch en Fransch kapitaal, kwamen tot stand en beschikten over de kredieten. Wat die concentratie van kapitalen, wat die financiers vermogen, hebben wij verleden jaar aan den lijve en vooral aan onze geldbeurs al te goed ondervonden. Klaar is het dan getoond geworden dat de financiers alle macht, ook op politiek gebied in handen hebben en zij alleen het land naar goeddunken besturen.

Ondertusschen ook werden de Kempische koolmijnen ontdekt. Vlaanderen stond economisch onmachtig om met Vlaamsch kapitaal die ondernemingen uit te baten. De groote banken en fransche financiers legden er de hand op en ontstolen opnieuw aan Vlaanderen een rijke nieuw opkomende nijverheidsstreek.

Ziedaar, in al te korte trekken wat België met den stoffelijken vooruitgang van het Vlaamsche volk gedaan heeft. Zijn doel, althans in dit opzicht is wonderwel geslaagd. Sterk voelen wij als Vlamingen dat wij zoo weinig macht bezitten omdat wij zoo economisch en finantiëel arm zijn. Duidelijk voelen wij het dat wij met reuzenschreden vooruitgaan zouden indien wij over de machtige geldmiddelen beschikten van onze vijanden. België heeft het vormen van Vlaamsch kapitaal belet of doet dit Vlaamsch kapitaal langs omwegen in Vlaamschvijandige handen terechtkomen; Vlaanderen laat zich bestrijden met zijn eigene kapitalen waarover het zoo weinig beschikt en wordt geslagen door zijn eigen hand.

Twee besluiten vallen hieruit te trekken: Het is de broodnoodige plicht voor ieder Vlaming zijn eigen geld niet te geven aan inrichtingen waar het tot zijn eigene verdrukking en onmacht zal gebruikt worden, maar wel hiermede zijn eigene economische inrichtingen als Vlaamsche huizen, spaarkassen te steunen en vooruit te helpen.

Het is eindelijk een dure maar leerrijke les voor ons te bestatigen hoe België getracht heeft ons stoffelijk arm te houden. Dat die Vlamingen, die steeds denken dat Vlaanderen economisch niets te winnen heeft bij een andere staatsinrichting hierin het bewijs vinden dat een staat die gegrondvest is op de belangen van ons eigen Vlaamsche volk, ook op stoffelijk gebied van overgroote beteekenis zijn zou voor de welvaart van ons volk.

Steunt onze adverteerders!

Kerkelijk Nieuws

KERKELIJKE KALENDER

9 Z. 18e Z. na Sinxen, semid., com. van HH. Dionysius en Gez., mr., 3. — 10 M. H. Franciscus de Borgia, b., semid. — 11 D. Van den dag, simpl., M. van Z. lst. — 12 W. Van den dag, simpl. — 13 D. H. Eduardus, b., semid. — 14 V. H. Donatianus, bb., Naamheilige der Hoofdkerk en Patroon des Bisdoms, dup. 1 cl. met gewone oct. (B. d. B.). — 15 Z. H. Teresia, mg. dup.

EVANGELIE VAN DEN ZONDAG
(Mattheus, 9, 1-8)

In dien tijd steeg Jezus in het scheepje, voer over en kwam in zijn eigen stad (Capharnaüm, waar Hij gewoonlijk verbleef).. En zie, men bracht Hem een lamme, liggend op een bed. En Jezus, hun geloof ziende, sprak tot den lamme: Wees welgemoed, zoon, uwe zonden worden u vergeven. En zie, eenige schriftgeleerden zeiden bij zichzelf: Deze lastert God. Maar Jezus, hun gedachten bemerkend, zeide: Waarom denkt gij kwaad in uwe harten? Wat is het gemakkelijkste te zeggen: De zonden worden u vergeven; of: Sta op en wandel? Opdat gij echter weten moogt, dat de Menschenzoon macht heeft op aarde zonden te vergeven (hier sprak Hij tot den lamme): Sta op, neem uw bed, en ga naar huis. En hij stond op en ging naar huis. De scharen die dit zagen, werden door vrees bevangen en verheerlijkten God, die zulk een macht gaf aan de mensch.

VLAAMSCHE KALENDER

Zondag, 9 Oktober H. Denys. — Maandag 10 Oktober H. Franciscus Borgia 1825. Geboortedag van Paul Krüger. — Dinsdag, 11 Okt. H. Gommarus 1873. Slag op de Zuiderzee tegen de Spanjaarden. — Woensdag, 12 Okt. H. Wielfried 1899. Begin van den Boerenoorlog. — Donderdag, 13 Okt. H. Edward 1867. De eerste diamant in Zuid-Afrika gevonden. — Vrijdag, 14 Okt. H. Donatus — Zaterdag, 15 Okt. H. Theresia 1831. De conferentie van Londen bepaalt dat Maastricht aan Nederland zal blijven.

KUNSTRUBRIEK

Ludwig van Beethoven

(Bonn 1770 — Weenen 1827)

Het geheele jaar door werd in de muziekwereld deze roemrijke man herdacht. Niet éene enkele inrichting waar echte kunstzin heerscht, heeft dit jaar nagelaten, minstens één werk van den muziekreus uit te voeren.

Zoo deed ook reeds in Maart laatstleden de kunstgroepeering van «Eigen Leven».

Beethoven's voorouders waren Vlamingen, in de XVII eeuw in Antwerpen gevestigd en herkomstig uit de omstreken van Leuven, Rotselaer, Leefdael of Berthem. In 1705 woonde de wijnslijter Willem Van Beethoven en dezes vrouw Catharina Grandjean, te Antwerpen. Hun zoon, Henricus Adelardus was meesterkleermaker ook in Antwerpen. Hij had een kroostrijk gezin — twaalf kinderen — waarvan een dezer, Lodewijk, zich als koorzanger te Leuven vestigde. Doch Lodewijk vertrok weldra naar Bonn in Duitschland waar hij huwde.

Zijn zoon, Johann, was de alles behalve voorbeeldige vader van den grooten Meester.

Beethoven's jeugd was vol kommer en zorg. Zijn zatlap van een vader dwong hem immer bij dage en bij nachte naar het klavier. Zijn zoon moest een vaardig muzikant worden veel geld opbrengen... voor het huishouden en voor de braspartijen... zoo kende de jonge Beethoven de vreugde der kinderjaren niet.

Men verklaart hierdoor gemakkelijk zijn grillig temperament.

Hij bezat ook fierheid, vleierij was hem onbekend en republikein was hij in de ziel.

In zijne werken zong hij «het» lied der menschheid. In zijne kunst drukte hij als geen andere uit wat er in de onbepaalde diepten van 's menschen geest en gemoed leeft en roert van een oneindigheids-, van een eeuwigheidsbewustzijn, stuwkracht der strijdende menschheid drijfveer van het genie.

Zijne reeks onsterfelijke werken teekenen zoo schoon deze gemoedsstemming en zijn bekroond met de negende symfonie waarin de doofgeworden meester de schoonheid der vreugde uit. «Freude, schoener Goetterfunken» (elk uur galmen de klokken van den beiaard die tonen van het vreugdelied over de stad.)

Stel nu evenwel Beethoven niet voor als een triestig, immer droefgeestig mensch. Hij hield ook soms van humor. Toen hij moest geopereerd worden om het vele water uit het onderlijf te verwijderen, zeide hij tot zijne bezoekers dat de heelmeester hem als een Mozes voorkwam die met zijns taf op eene rots sloeg en hij trooste zich zelf met de woorden «beter water te laten vloeien uit het licham dan uit de pen.»

Op een naamkaartje van zijn rijk en hoogmoedig geworden broeder Johann waarop geschreven stond: landeigenaar, schreef de Meester als antwoord: Ludwig van Beethoven, herseneigenaar.

Deze maand nog bezorgt ons «Eigen Leven» een tweede Beethoven-avond met een uitgelezen programma uitsluitelijk uit werken van den Meester samengesteld en gepaard met een voordracht over zijn leven en zijne werken.

Wie iets voelt voor ware kunst weze dien avond van de partij!

(Vervolg onderaan vorige kolom.)

'T VERSCHIL

'k Vernam deze week, dat «De Mandelbode» verleden Zondag nog ne keer op ons kappe gezeten heeft, wat ik een verheugend teeken noem en een bewijs, een klinkend bewijs zelfs, dat ze haar eerste strijdmethode «doodzwijgen» volledig mislukt acht. Zoo is 't ook.....

De Mandelgalm verdient 'n hartelijke proficiat.

'k Zeg daar 'k vernam, en inderdaad, 'k laat mij over dat blad door 'n trouwe vriend inlichten. Lijk vele nationalisten 'n wil ik dat blad niet lezen, ten eerste, 't en is mij zooveel niet waard, en ten tweede, aan 't ondersteunen van klerikale staatskatholieke vuiligheidsverspreiding en doe 'k niet mee. Ware 't niet dat ik om de waarheid bekommerd ben, 't zou mij heel weinig schelen wat zulk 'n blad zijn dutsen van lezers wijsmaakt.

Nu laatst ging het niet over vuilblikken, maar wel over 't kalsijden der nieuwe straten, of nog beter gezegd over 't betalen dezer kalsijden, en De Mandelbode is kwaad omdat de redactie van ons blad er 'n andere meening op nahoudt dan zij zelf. Sedert eenige weken doet ze oprecht haar beste om haar trouwe kinderen te verdedigen, die tegenover de koopers van de goedkoope werkmanswoningen in de nieuwe straten zulk 'n spijtige maatregel troffen.

Dat is haar recht en we hebben daar weinig over te protocollen. Wil er morgen iemand 'n rechtstreekse diefstal verdedigen, nog is daar niets over te zeggen vermits iedereen daartoe het recht heeft. Maar!! De Mandelgalm kritikeerde de benoeming van een vreemden onderwijzer als opvolger van den op zeer staatskatholieke manier gebroodroofde Frans Sarre, en dus de achteruitstelling van zeer verdienstelijke jeugdige Iseghemsche onderwijzers. Hij beweerde, of beter zei dat er beweerd wierd dat spitzen ofte spellewerkkant op het benoemen van onderwijzers invloed kon hebben. Om die komereklap, die zoo rechtstreeks tegen 't gezag indruischt, niet langer te moeten als waarheid aanzien vroeg De Mandelgalm aan zijn confrater De Mandelbode naderen uitleg.

Die confrater die van alle officieele Iseghemsche zaakjes de sneute kent zweeg lijk vermoord, en liet die leelijke praatjes de ronde doen alhoewel hij wist dat 't hier tegen 't gezag ging.

't Gezag 'n wierd dus deze keer niet verdedigd, maar in de steek gelaten. Van waar dat verschil in houding?

Beide besturen zouden nochtans onder dezelfde bescherming moeten staan, want ze hebben alle bei het monopool van 't katholicisme en zijn elk op hun gebied: gezag.

Of zou De Mandelbode ook al geen eerbied meer hebben voor 't gezag, zoodat ze 't gezag geen verdediging waard acht?

Of misschien kent zij geen flämische spitzenhistories?

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

NaamloozeVennootschap
MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
Wetstraat, 84, BRUSSEL
Bijbanken: Antwerpen & Kortrijk
Agentschappen: Brugge, Crombeke, Harelbeke, Moeskroen, Poperinghe, Thielt.
FONDSENBANK MAAKT DEEL UIT VAN DE GROEP FONDSENBANK-HANDELSBANK-NOORDSTAR. — KAPITAAL EN RESERVEN: VIJFTIG MILLIOEN FRANK.
Bijhuis te ISEGHEM
Marktstraat, 49

Waarom de Vlamingen eigen regeering, eigen wetgevende macht en eigen bestuur eischen !

HENDRIK CONSCIENCE
IN ZIJN PLECHTIG BEROEP
OP DE OVERHEID IN 1850

In 1850 voorspelde onze groote Hendrik Conscience, in zijn plechtig beroep op de overheid, «een diepen afgrond van haat en afkeer tusschen Walen en Vlamingen».

«Men zal het Vlaamsche volk van alle «beschaving verstoken houden; het zal voort-«kruipen in onwetendheid; ambachten, nij-«verheid en landbouw laten verachteren; het «zal in domheid vervallen en als een hoop «beklagenswaardige verworpelingen door «zijn broeders worden beheerscht en ver-«drukt.»

Dat Conscience toen gelijk had, bewijzen de woorden van onzen grooten filozoof, de pater-jezuïet A. Stracke, die in 1913, in zijn geschrift beweert dat in geheel Europa geen volk te vinden is dat zóó laag staat onder geestelijk en zedelijk opzicht als het Vlaamsche.

Wij beamen ten volle die woorden, maar klagen de Belgische regeering aan. Zij, en niemand anders, is de bewerker van dien schandelijken toestand.

In volgende nummers willen we de middelen aantoonen, die zij daarvoor aanwendde, aan de hand van cijfers en platen.

NAAR DEN OORLOG ?

Veertien dagen geleden toonden we in ons blad door allerlei officieuze uitlatingen en persberichten, hoe volgens een bepaalde vooropgestelde methode de staten eenerzijds gedurig over hun begeerte naar vrede spreken en anderzijds zich met groote haast en kommervolle zorg op den komenden oorlog voorbereiden.

't Eene zijn woorden en 't andere daden. De daad is sterker dan het woord. Daar ligt het verschil.

Wij wezen hier op de uitlatingen van maarschalk Pétain en toonden hoe zoo rap als 't mogelijk was zijn rede door den Belgischen minister van oorlog werd beantwoord met de bewoordingen: wij zullen morgen wapenbroeders zijn zooals wij het gisteren waren, hetgeen beteekent: stel u gerust, mijn lieve Fransche generaal, wij leiders van den Belgischen staat zullen bereid zijn, zoodra gij Fransche generaals het mocht noodig oordeelen voor het heil en de belangen der Fransche finantie het bloed te storten van het volk, dat we sinds honderd jaar ook om uwentwille verdrukken.

Wel protesteert daartegen de Vlaamsche pers, en Ons Vaderland meent zelfs te weten dat Van Cauwelaert daarover de regeering zal ondervragen, maar Walen en Franskiljons zijn echter om die uitslagen verheugd. We weten dat die menschen de troetelkinders zijn van den Belgischen staat en dat ze gewoonlijk hun zin krijgen en daarom kunnen we vooraf zeggen dat de interpellatie Van Cauwelaert al niet veel zal om 't lijf hebben. Ten andere zien we maar even wat er al gebeurt:

De correspondent van Belga te Parijs, schrijft:

Te Brussel en te Parijs wordt de verzekering gegeven, dat men akkoord gaat om van Straatsburg tot Antwerpen verdedigingswerken op te richten en ook om de beide generale staven in nauwe verbinding te stellen derwijze dat zij aldoor van gedachten zouden kunnen wisselen over het aantal manschappen en kanonnen dat achter de verdedigingswerken zou moeten verzameld worden.

Zulk 'n taaltje schijnt ons nu juist niet zeer vredelievend en het zou ons dan ook wel een beetje verwonderen de heer de Broqueville te hooren verklaren, dat hij met diensttijdvermindering kan vrede nemen indien er daarvoor waarborgen bestaan, ware 't niet, dat we de heer de Broqueville kennen als 'n sluwe politieker, die weet waar hij heen wil.

't Was trouwens ook mijnheer de baron, die vader was van den met het oog op den oorlog gestemde legerwet, en die uit Fransche bron wist dat Duitschland de Belgische onzijdigheid zou schenden. Toen volgde hij het ordewoord van Parijs. En nu wil de baron nieuwe forten. Om die forten die honderden miljoenen zullen kosten te verkrijgen is den baron tot verkorting van den legerdienst bereid, want hij redeneert aldus: eens dat we de forten hebben zullen zij er blijven. We geven nu zes of acht maanden dienst, 't komt er niet op aan. Eens dat we de forten hebben kunnen we die zes of acht maanden doen verdwijnen door handig gebruik te maken van het Duitsch gevaar.

Onze heeren socialisten zullen den baron daarin 'n handje toesteken, 't wordt voor hen 'n gelegenheid om hun volgelingen zand in d'oogen te gooien. Zij zullen de versterkingen aanvaarden, de verkorting van diensttijd in ruil krijgen en aldus het Franssch-Belgisch militarisme een fermen troef in de kaart spelen.

We toonden het reeds aan hoe het socialistische voorstel over zesmaandendienst de militariseering der heele natie voorziet. We wezen er op hoe onze jongens van in hun prilste jeugd worden opgeleid tot liefhebbers van vechtpartijen, hoe van in de school de militaire geest zal worden aangekweekt, en hoe na de zesmaanden kazernedienst er nog een viertal oproepingen zullen plaats hebben. Wat kan het militarisme meer vragen?

Maar er is meer! Destijds werd door de socialisten een voorstel ingediend waardoor de zesmaanden geleidelijk zouden worden ingevoerd. Onder dat voorstel trok de socialistische partij ten strijde in de verkiezingen van 1925 en het luidde dan: zesmaandendienst in eens invoeren is onmogelijk. 't Moet trapsgewijze gaan. De fronters zijn demagogen als zij zoo maar zonder meer de zesmaandendienst betrachten; nu doen de socialisten hetzelfde, hun voorstel voorziet geen algemeen overgangstijdperk, zoodat ze binnen eenige maanden wijzende op hun vroegere verklaringen wel zullen trachten goed te praten, wanneer zij zich ten voorloopigen titel met acht maanden diensttijd tevreden stellen.

Daaruit volgt, dat we de zes maandendienst niet zeker zijn, dat we de vooropleiding en de heroproepingen, en ook de forten wel zeker zijn.

Uit dat alles valt te leeren, dat we een oorlog ook zeker zijn en dat wij Vlamingen zullen mogen sneven ten profijte der Fransche finantie. Dan zal de Belgische vasaalstaat de leugen op ons graf planten: mort pour la Patrie.

Vlamingen, hoe lang nog? Dra wordt het tijd niet naar zelfbestuur te streven, maar voor zelfbestuur te vechten!

F. VANHAUWAERT-DEMEURISSE

Ommegangstraat 9F, ISEGHEM

Groote keus van sargiën, onderbroeks, mans-, vrouws- en kinderkousen, sjarpen en alle winterartikels.

Alsook lakens, kiels, schorten en alle ondergoed.

Genadige prijzen Verzorgd werk

Rood of geen brood ! Geel of kreveer !

Jaren lang pasten onze staatskatholieken, ten bewijze dat ze de deugd van christene naastenliefde beoefenden, de hatelijke methode van broodroof toe op al degenen, waarop ze maar eenigszins hetzij rechtstreeks hetzij onrechtstreeks vat hadden. 't Gebeurde onder de huichelachtige leuze: 't is voor hun welzijn.

Naderhand zijn de tijden veranderd, en is 't noodig geworden dat er met die practijken voorzichtig wordt omgesprongen. Als echte Pharizeeërs zijn ze gaan schelden op de socialisten die in Wallonie duchtig het rood of geen brood toepassen. Het hatelijke van die practijken zelf werd door hen nooit ingezien, nooit verloochend en alles wijst er op, als ze morgen weer voor weerloozen moesten staan dat ze juist hetzelfde zouden herbeginnen.

Dat bewezen ze in 't geval Sarre gisteren, dat bewijzen ze in 't geval Claes heden.

R. Claes, onderwijzer aan de aangenomene jongensschool van Watou, werd gebroodroofd, niet omdat hij zich aan de verordeningen niet onderwerpt, maar alleen omdat hij er een stevige nationalistische overtuiging op na houdt.

De historiek van 't gebeurde is hatelijk en het zal de moeite loonen, dat we toekomende week op 't geval terugkeeren.

Buitenland

FRANSCH-BELGISCHE VREDESPOLITIEK??

In den laatsten tijd wordt, zoowel van Fransche als van Belgische zijde met meer ijver dan ooit, gewerkt aan de inlijving van België, dus ook van Vlaanderen, bij Frankrijk.

Eerst was het Maarschalk Pétain, die met het goedvinden der Belgische regeering en daartoe door de Amitiés françaises uitgenoodigd te Dinant kwam verklaren dat de «Belgische» bevolking immer de voorpost van de Latijnsche (lees Fransche) beschaving tegen het Germanendom was en uit den aard der zaak de beschermster van de geestelijke gemeenschap, waarop Franschen en «Belgen» zich beiden beroepen.

Daarop volgde op 18 September de Franssch-Belgische dag te Elisabethville-sur-Seine, een tuinstad aan de poorten van Parijs gebouwd door «La Belgique Prévoyante» en hare dochtermaatschappij «La Prévoyance mutuelle française». Ter gelegenheid van het leggen van den eersten steen der Kerk aldaar had er een feestmaal plaats.

Daar waren o. a. tegenwoordig: Charles Bertrand, Fransch kamerlid voor 't Seinedepartement, De Broqueville, Belgisch minister van oorlog (?) Mgr. Baudrillart, rector van de katholieke Universiteit te Parijs, Delacolette, kamerlid voor Luik.

De heer Bertrand bepleitte de versterking van het Fransch-Belgisch militair verbond, het sluiten van een economisch verbond en van een tolverbond tusschen Frankrijk en België.

Minister de Broqueville beloofde plechtig al zijn krachten in te spannen voor de verwezenlijking van een ekonomisch verbond tusschen Frankrijk en België, want dat is, naar de woorden van de Broqueville zelf «een der kostbaarste waarborgen der militaire entente voor de gemeenschappelijke verdediging van de twee landen». Och, wat zijn Frankrijk en België toch goede vriendjes! Luister maar naar hetgeen de oorlogsminister verder vertelt: «Ik noodig u uit te drinken op de Fransche vlag, in naam van al degenen, die, gedurende de ballingschap van 1914-1918, den warmen kus van Frankrijk hebben gevoeld». Zeg eens minister van oorlog: voor wie was de ballingschap harder: voor onze Vlaamsche jongens in de IJzergrachten en in de houthakkerspelotons, dan wel voor u in Le Havre bij uw Fransche boezemvrienden? En verder gaat het: «in naam van degenen, die aan de zijde der helden van 't Fransche leger gestreden hebben. In naam van al de Belgen, groet ik de glorierijke vlag der overwinning, de vlag die in haar plooien den roem van een wonderschitterend (??) verleden draagt, de blijdschap van een bewonderenswaardig heden en van een heerlijke toekomst» Het immer stijgende godsdienstig en zedelijk verval van Frankrijk met zijn ongeloof en kinderbeperking, dat noemt de Belgische oorlogsminister: bewonderenswaardig! En als dat zoo voortduurt, gaat Frankrijk heel zeker naar een «heerlijke» toekomst. En wij erbij. Immers die «heerlijke toekomst» verstaat de Broqueville zoo: «Wij zullen morgen wapenbroeders zijn, zooals wij het gister waren, en door onze vereeniging (union) zullen morgen Recht en Gerechtigheid overwinnen, zooals gisteren en zooals vandaag.» Fransche grootspraak en Franschen bluf. 't Is best dat het publiek van de Broqueville niet bestaat uit Vlamingen, die zouden hem misschien wel wijs maken hoe het Recht en Gerechtigheid in Vlaanderen thans overwinnen.

Doch dat zijn allemaal groote woorden, zult ge zeggen, daarvan komt niets in huis. Toch wel, beste lezer: oogen en ooren open!

Zoo juist werd het radiostation te Ruysselede ingehuldigd, het best ingerichte op het Europeesch vasteland; dat zal in den toekomstigen oorlog wel zijn dienst bewijzen; in W. Vlaanderen alleen zijn reeds honderden Ha. besten akkergrond onteigend tot het aanleggen van vliegvelden, enz... Luister nog naar de Parijsche «Temps» die ons vertelt hoe die zoete (!?) vereeniging nu, op dit oogenblik uitgewerkt wordt:

«De diensttijd kan verminderd worden of niet maar de quaestie der kaders moet onmiddellijk worden opgelost: het Belgisch leger telt 8.000 onderofficieren; ER MOETEN ER 30.000 ZIJN!

«Om daartoe te komen moet België de vrijwilligersdienst van één jaar invoeren voor degenen die een plaats bij 's lands bestuur aanvragen.

«Verder moet de kwestie der bewapening worden opgelost. De wapens der infanterie en der artillerie, die onder den oorlog gediend hebben, moeten trapsgewijze vernieuwd worden. Het Belgisch leger moet stormwagens hebben en moet de helft van zijn vliegwezen vernieuwen.

«Eindelijk moeten de grenzen versterkt worden. De Luiker versterkingen zullen het middenpunt worden der Belgische defensieve organisatie. Nu reeds werd een regiment vestingartillerie gevormd en zal op 15 Nov. klaar zijn. De moderne defensieve verdediging zal bestaan in eene lijn langs de bedreigde grenzen, gevormd door vestingen voor artillerie, gebetonneerde schuilplaatsen voor machinegeweren, kleine forten, enz.»

«Het gat van Limburg moet gestopt worden volgens de lijn Antwerpen-Luik en het kanaal der Kempen. Verder zal de Belgische grens langs Duitschland heelemaal versterkt worden met een machtige verdedigingslijn in de streken van Eupen-Malmedy. Deze lijn zal doorgetrokken worden tot in Luxemburg. De Ourthe zal als tweede lijn dienen.

«Grootere forten zullen gebouwd worden in de streken van Herbesthal, Elsenborn, Malmédy, Visé en Maaseik.»

* * *

Ziet ge nu waar we naartoe gaan met ons gezegend Belgisch vaderland, ekonomisch en militair aan Frankrijk gebonden? Van dit vaderland houden de suikerwaterflaminganten (ofte Belgicisten zooals «Standaard en «Mandelbode») toch zooveel, ze zijn er aan verkocht, ze aanbidden het, want ze krijgen er postjes en eereteekens van. En wij, och arme, bedrijven de eene staatskatholieke doodzonde na de andere, omdat we niet willen weten van dat «ééne en onverdeelde (?) vaderland» dat ons stelselmatig naar den oorlog voert.

HET AMERIKAANSCH LEGIOEN

Een Amerikaansch legioen van oud-soldaten heeft Europa bezocht. De communisten hebben er in Frankrijk gebruik van gemaakt om te protesteeren tegen de terechtstelling van Sacco en Vanzetti. Het schijnt dat ze ook verscheidene bomaanslagen beraamd hadden op den specialen trein waarmee de «Legionnairs» reizen. Een afvaardiging is ook bij onzen... 'k wil zeggen bij den koning der Belgen geweest en bij Elisabeth von Wittelsbach von Bayern. Na veel ceremoniën heeft de leider van het legioen een Belgisch eereteeken ontvangen. Nu dat hoort zoo, waarom het hem benijden.

Uit onze Inrichtingen

WARD HERMANS KOMT!! op Maandag 10 Oktober te 7 uur 's avonds in 't Vlaamsch Huis spreken over het leven der houthakkers in de wouden van de Orne en Fresnes. Te dier gelegenheid trekt hij het houthakkerspak aan. Vlamingen allen er heen!

SPAARKAS. — Alle Vlaamsche Nationalisten moeten lid worden van onze Spaarkas. Vrienden, beleg uw gespaarde centen in eigen inrichtingen, zoo strijdt ge metterdaad tegen de franskiljonsche geldmacht.

Stortingen en afhalingen elken Zondag van 9 tot 10 u. in 't Vlaamsch Huis. Zuivere intrest 4 ½ %. Alle inlichtingen zijn steeds te bekomen op het sekretariaat en gedurende de zitting. Wie doet nog mee?

Stadsnieuws

NOODLANDING. — Verleden Dinsdag is alhier een vliegmachien neergedaald op de wijk genaamd «Heye». 't Was een ééndekker uit Wevelghem. De inzittenden hadden reeds een reis rond België afgelegd en de bijzonderste steden in oogenschouw genomen, toen zij op 700 meter boven Iseghem opeens bemerkten dat hun benzinevoorraad uitgeput was. De noodlanding geschiedde zonder ongelukken om 11,45 u. Nadat uit Wevelghem benzine was toegevoerd, hebben de luchtreizigers om 2 1/2 u. hun tocht, voortgezet.

Vraagt aan uwen winkelier de Vlaamsche chicorei
MOKA!
't Is de beste!

WERKRECHTERSRAAD — KIEZERS-Lijsten — Het College van Burgemeester en Schepenen der stad Iseghem,

Maakt bekend dat de kiezerslijsten der Nijverheidsbazen — Bedienden en Werklieden voor den Werkrechtersraad van Rousselare, voor het tijdvak van 1928-1934, voorloopig gesloten den 30 September 1927, ter inzage zal liggen van het publiek in het Stadhuis alhier, van af 3 Oktober 1927 tot 10 Februari 1928.

De bezwaren tot welke deze lijsten zouden kunnen aanleiding geven, moeten ten laatste den 20 November 1927 aan het College van Burgemeester en Schepenen worden ingediend, bij gebreke waarvan alle later verhaal, strekkende tot de inschrijving van een kiezer, voor het Hof van Beroep, niet meer ontvankelijk zou wezen.

De bezwaren moeten voor elken kiezer afzonderlijk ingediend worden vergezeld der noodige bewijsstukken.

APOTHEKERSDIENST — Den Zondag is maar ééne apotheek van stad open. De apotheker van dienst is Michel Verhamme Roeselaerstraat.

ALLE SLACH VAN BRUIKBARE KISTEN TE KOOP BIJ J. VERSTRAETE, ROUSSELARESTR., RECHTOVER 'T KERKHOF ALHIER. 9-10-27

GROOTE FEESTELIJKHEDEN op Zondag 23 Oktober 1927, ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der Stadselectriciteiten Nijverheidsschool, Inhuldiging der nieuwe Stadslokalen en ingebruikstellen der gas.

Te 11 ure plechtige ontvangst der Overheden.

Onmiddelijk daarna bezoek aan het electriekgesticht.

Te 12 1/2 groot Banket bij openbare inschrijving. — Gedurende het banket huldebetoon aan de gewezen Burgemeesters.

Te 3 ure op de Groote Markt, opstijging van den welgekenden luchtvaarder, Heer Devlaeminck uit Kortrijk.

Te 6 ure Muziekconcert en prachtige verlichting der Stads openbare gebouwen.

Te 7 1/2 op de Koornmarkt, buitengewone Acrobatische vertooning met Vuurwerk door den wereldberoemden Koordedanser Mac Donlay.

Bij bevel: De Secret. A. Werbrouck — Burgem. en Schep. C. Staes

Het Feestcomiteit:

Allewaert Em., Bourgeois Pierre, Daenens Alphonse, De Jan Alphonse, Dejonghe Pieter, Dekeirsschieter Remi, Dewaele Henri, Gits Robert, Paret Alphonse, Sintebin Jules, Staes Cyriel, Vandenbogaerde Em., Vansteenkiste Jean, Van Witberghe Georges, Werbrouck A.

N. B. De inschrijvingslijsten voor deelname aan 't banket wordt van heden af geopend tot Dinsdag 18 Oktober. De prijs is bepaald op 25 fr., een halve flesch wijn inbegrepen. Men kan inschrijven in de bureelen van 't Secretariaat en bij de leden van het Feestcomiteit.

GEBOORTEN. — Anna Heldenbergh, d. v. Jozef en Julia Buyse, de Pélichystr. 16. — Leona Maes, d. v. Valère en Zosma Tack, Maneghemstr. 125. — Maurice Dehens, z. v. Gerard en Rachelle Oosterlynck, Wantje Pietersstraat 54. — Leona Debeyne, d. v. Albert en Margeurite Folens, Abeele 422b. — Thérèse Vandenberghe, d. v. Rudolphus en Jeanne Bourgéois, Marktstr. 17. — Lucienne Delaere, d. v. Michel en Emma Seynaeve, Rousselaerstraat 306.

OVERLIJDENS. — Leonie Verhelle, landb. 67 j. wed. Amand Masschelein. — Auguste Declercq, z. b. 80 j. wed. Constancia Dekyvere; — Emile Coolen z. b. 78 j. wed. Melanie Vromman. — Alouisius Scheldeman, stadsarb. 77 j. echt. Mathilde Vanhuyse. — Emma Dejonghe, huish. 48 j. wed. Cyrille Vandoorne.

HUWELIJKEN. — Henricus Verduere, z. b. 68 j. van Emelghem en Maria Leonia Verscheure huish. 57 j. van hier. — Camiel Heldenbergh, borstelm. 25 j. en Cornelia Van 't Veer, dienstmeid 22 j. b. h. won. — Camiel Muyle, schoenm. 22 j. en Rachel Vermeulen, bottienst. 27 j. b. h. won. — Jeroom Blomme, fabriekw. 25 j. van Rumbeke en Julia Maertens, weefster, 21 j. hier won. — Maurice Vereecke, schoenm. 24 j. en Ivona Vanrobays, bottienst. 22 j. b. h. won. — Arthur Vandeputte, schoenm. 23 j. en Romania Bardoel, bottienst. 24 j. b. h. wonende.

Ingezonden

— Wij ontvangen van de «Iseghemsche Bouwmaatschappij» volgend schrijven:

Als antwoord aan uwe N. v. d. R., waarmede gij ons schrijven in «de Mandelgalm» van 2n dezer bespreekt, aanzoeken wij U. krachtens de wet, volgende op te nemen in uw eerstkomend nummer:

Ver van te bekennen dat gij onze rekeningen op onberispelijke wijze ontleed hebt bevestigen wij, dat gij, in weerwil der waarheid en tot misleiding uwer lezers, geschreven hebt dat onze maatschappij, benevens de uitgedeelde intresten, nog eene kolossale winst van frs. 130.000 gemaakt heeft op den rug der werklieden. De oorsprong en bestemming der reserven zijn u bekend, maar gij hecht er schielijk geen belang meer aan Wij begrijpen dit: aldus poogt gij de bekentenis te ontgaan van de onwaarheid uwer beweringen.

Gij zijt geen aandeelhouders der Maatschappij? Wij nemen er nota van en bestatigen dat gij in dit sociaal werk slechts belang stelt, om onbezonnene beknibbelingen te uiten.

Wij stellen daarboven vast dat gij de andere punten van ons antwoord dood zwijgt en dus daarop schuldig pleit.

Daarmede is, voor wat ons betreft, het debat gesloten. Hoogachtend.

Namens den Beheerraad der Iseghemsche Bouwmaatschappij: De Zaakvoerder, Em. Staelens; De Voorzitter, R. Holvoet.

N. V. D. R. — Alhoewel wij, uit vriendelijkheid, niet uit verplichting bovenstaande schrijven opnemen, houden wij er aan nogmaals te bevestigen dat wij in het bilan der Iseghemsche Bouwmaatschappij gevonden hebben:

1) dat zij met een uitbetaald kapitaal werkt van 170.000 fr.;

2) dat zij aan gewone reserve 1000 fr. geboekt heeft, aan buitengewone reserve 120.000 fr. en aan bijzondere reserve 10.000 frank.

Die cijfers zijn te vinden in de archieven der Handelsrechtbank van Kortrijk en door U echt en gelijkvormig aan uw boeken verklaard.

Het ligt verders niet in onze bedoeling een pennetwist te houden met de Iseghemsche Bouwmaatschappij alhoewel wij niet heelemaal akkoord zijn met al hetgeen zoo maar in haar brief beweerd wordt.

Sociale en Syndikale Kronijk

Arbeidsgeschillen en verzoening in België

GESCHILLEN DIE IN JUNI 1927 ZIJN ONTSTAAN OF HEBBEN VOORTGEDUURD. — Twaalf nieuwe stakingen en twee uitsluitingen werden gedurende de maand Juni aan het Ministerie van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg gemeld. Er waren 3,523 stakers en uitgeslotenen en 1,009 gedwongen werkloozen.

Negentien stakingen die vroeger uitbraken (8,536 stakers en 222 gedwongen werkloozen), hebben gedurende de heele maand of een deel er van voortgeduurd.

Gedurende het in aanmerking genomen tijdperk waren er dus in het geheel 31 geschillen, waarin 13,290 arbeiders betrokken waren. 261,395 dagen gingen door werkstaking of uitsluiting verloren.

Gedurende de overeenstemmende maand van verleden jaar werd er melding gemaakt van 22 geschillen, waarin 4,109 arbeiders betrokken waren en waardoor 3,784 dagen verloren gingen.

De 14 nieuwe geschillen deden zich in de volgende bedrijfsgroepen voor: 5 in de vezelbedrijven, 3 in de metaalbedrijven, 2 in de mijnbedrijven, 2 in de aardewerkbedrijven, 1 in de houtbewerkingsbedrijven, en 1 in de vervoerbedrijven.

Wat het nagestreefde doel betreft, 7 geschillen braken uit om eischen ten aanzien van de loonen te steunen. De 6 andere werden onderscheidelijk door de volgende redenen veroorzaakt: ophangen van een aanplakbiljet door de arbeiders, zonder voorafgaande toelating; loonkwestie en verzet tegen een aan twee arbeiders opgelegde boete: wegens krisis aan twee arbeiders opgeleide werkloosheid van 5 dagen; loonsverlaging: regeling van de arbeidsuren; arbeidsregeling en arbeidskwestie.

Achttien werkstakingen eindigden in Juni. Tien van die geschillen eindigden in het voordeel van de werkgevers. Vier er van onstonden naar aanleiding van een loonkwestie (397 arbeiders). De zes andere ontstonden onderscheiden en om de volgende redenen: weigering van den bedrijfsleider verlof voor een plaatselijke kermis toe te staan (10 arbeiders); beboeting van een arbeider (219 arbeiders); ophanging van een aanplakbiljet door de arbeiders zonder voorafgaande toelating (893 arbeiders); loonkwestie en beboeting van twee arbeiders (515 arbeiders); werkloosheid van twee arbeiders gedurende vijf dagen, wegens krisis (21 arbeiders); regeling van de arbeidsuren (52 arbeiders).

Vijf stakingen eindigden in 't voordeel van de arbeiders. Vier er van ontstonden naar aanleiding van een loonkwestie (1,374 arbeiders) en de vijfde om een kwestie van arbeidsregeling (54 arbeiders).

Drie stakingen eindigden door vergelijk. Twee er van werden veroorzaakt door een loonkwestie (731 arbeiders). De derde brak uit om een afgedankten arbeider weer te doen aannemen (40 arbeiders).

Provinciegewijs zijn de 14 geschillen als volgt uit te deelen: West-Vlaanderen, 5; Henegouw, 3; Antwerpen, 2; Brabant, 2; Luik, 2.

ISEGHEM

Bij de Borstelmakers

De algemeene vergadering der werklieden nam het voorstel der verzoeningscommissie aan. Ook de Patroons, zoodat de 5 t. h. verhooging worden toegepast van af 7 Sept. ll. tot 15 November.

Intusschen wordt eene overeenkomst opgemaakt. De eerste bespreking daarrond heeft plaats op 8 Oktober in den schoot der Parritaire Commissie.

Werkloozenfonds

De gemeenten aangesloten bij het fonds van Iseghem hebben besloten aan de werkloozen die genieten volgens de standregelen hunner kas benevens de gewone onderstand een hulpgeld toe te kennen van 25 ctm per dag en per kind ten laste.

't Is weinig, maar 't is een begin!

THIELT

(ingezonden)

Uit het Textielbedrijf

Veertien dagen geleden had ik het hier over de fameuze Jan, waarmee de werklieden uit de firma Waelkens gezegend zijn.

Hetgene er in de laatsten tijd op ons werkhuis gebeurde, ware interessant genoeg om een lijvig boek te vullen. Waar we echter eens willen de aandacht op trekken is, dat er onlangs 'n werkliedenvereeniging vanwege een Patroon een briefje kreeg, dat nagenoeg deze beteekenis had.

Heer...,

Onlangs gaf ik aan 11 leerjongens een getouw. Wil het mogelijke doen om deze zoohaast mogelijk van uwe Vereeniging lid te maken.

Daarmee wordt onze zaak een goeden dienst bewezen. Hierbij de namen:.....

Intusschen aanvaard de enz...

Die vereeniging heeft gelijk als ze de nationalisten voor konkelfoezers met de bazen verwijt, want aldus belet ze, dat de aandacht der werkers wordt getrokken op hare betrekkingen met sommige Bazen.

Z'en zijn daar zoo dom niet of dat wel eens den Buishoed stond!

Vindt ge 't ook niet??

Bij de Naaisters

Waarde Heer Opsteller,

Mag ik 'n beetje plaats krijgen in Uw blad, om deze, mijne bedenkingen, rond den toestand der Naaisters aan het licht te brengen?

Het schrijven van 't Vrij Kristen Syndikaat werd dus door 't Volkhuis niet beantwoord: Waarom? Daarvoor kunnen allerlei redenen bestaan, onder meer:

1. de patroon, die het hardst weigert is geen nationalist, anders ware de stad te klein geweest om het uit te bazuinen.

2. die heer patroon, samen met al de patroons die nog de vijf ten honderd niet geven, zijn staatskatholieken en dus flinke bondgenooten van politieke syndikaten en de kiezingen zijn misschien niet zoover meer af.

3. de Naaisters 'n kunnen geen Vlaamsch op hun boterhammen eten, en vermits sommige syndikatenleiders vooruit en vooral op eten of drinken peinzen, zijn die mannen waarschijnlijk van oordeel dat men Belgisch kan eten en er soms nog dikkevet van worden.

4. als de leiders kinders hebben die een plaats behoeven, dan is 't voor de leden plicht, strenge plicht zelfs, daar ruimschoots rekening mee te houden, en 't ware onredelijk te vragen, dat de vereeniging met die patroons in ruzie of konflikt kwamen, want het welzijn der leden gaat innig samen met het persoonlijk welzijn der leiders.

5. 't een plezier is t' ander waard! Als ge b. v. van een patroon altijd op tijd en stond ingelicht zijt, zoodat ge weet hoeveel verhooging een ander syndikaat vraagt, en ge dan eenige dagen later iets meer kunt vragen, zelfs zonder dat ge 't verkrijgt dan bestaat er redelijkheidshalve voor U tegenover die mensch een plicht, en die moet ge dan als 't nijpt trachten te vervullen.

Ziedaar waarde Heer opsteller, waarom wij van verhooging volgens de levensduurte kunnen verstoken blijven. 't Is mijn meening, dat moesten de leiders in kwestie aan zulke tarieven werken, dat ze dan toch wat rapper zouden zijn.

Aanvaard de betuiging mijner diepgevoelde achting.

N. d. R. Het Bestuur van het Vr. Kr. syndikaat nam kennis van dit schrijven en het kon niet anders dan dit gezegde volledig onderstrepen.

Uit het Schoenbedrijf

De betwisting rond de 5 t. h., als zouden deze niet toepasselijk zijn voor het effen getal van 20 punten heeft dus nog geen oplossing gekregen. Intusschen heeft de patroonsorganisatie hare meening doorgedreven.

Onze vereeniging is daartegen opgekomen en had de heeren patroons een onderhoud gevraagd al waar, met beider goede wil, tot een bevredigenden uitslag zou gekomen zijn. Intusschen zou de bestaande toestand behouden blijven. De heeren patroons aanvaardden, dat zij volgens de schriftelijke overeenkomst op den aftrek geen recht hadden, zooals wij hen in een schrijven hadden doen inzien. Dat wordt bewezen uit het feit dat zij zich beroepen op mondelinge verklaringen, en op de getuigenis van aanwezigen, leden van het socialistisch syndikaat.

Als 't zóó ware, dan is 't natuurlijk voor die Vakvereenigingen een punt van eer, tegen die toepassing niet op te komen. Een bijeenkomst van afgevaardigden zou dat misschien wel hebben uitgewezen, en een akkoord hebben kunnen treffen rond het geringe dat nog van dat geschil overbleef, want deze week, gezien de stijging van het index, worden de 5 % terug toegestaan.

't Ongeluk is dat er altijd meer gestreefd wordt naar bombast, en naar volksvleierij, demagogie, dan naar een goede oplossing, en dat sommigen in Thielt daar 'n handje van weg hebben.

BORSTBALSEM Martin Toms

is de Koning der Borstmiddelen !

Waarom U dan niet VOLKOMEN genezen van een verouderde borstziekte ?

Stel niet uit tot morgen wat gij vandaag kunt doen ! en begin vandaag nog een behandeling met Borstbalsem Mart. Toms

Te verkrijgen bij alle Apothekers of bij den Apotheker Specialist Martin Toms, Wetstraat, 112, Brussel

Centrale Verwarming

KOUDE EN WARME WATERVERDEELING DOOR HEEL HET HUIS,
ONDER DRUKKING DOOR ZELFWERKENDE GROEPPOMP,
ZONDER HOOGEN VERGAARBAK

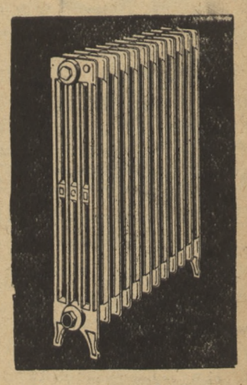

Gasinrichtingen

Luxe en gewone badkamers

Talrijke referentieën in en buiten stad

Plans en devis gratis op aanvraag

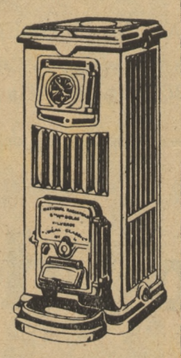

A. Seynhaeve

Rousselaerstraat 133, ISEGHEM

Waarom ?

spaart ge niet in de Vlaamsch-Nationale Spaargilde?

VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

't Wordt ongezien
met een kleintje bijeengegaard
Met kermis uitkeerbaar
Jaarlijks een of meer lotingen

Vraagt inlichtingen aan de Boden

Kortrijksche Bouw- en Hypotheekkas

Bureel: **Groote Markt, 1, KORTRIJK**

— Spreekdraad **382** —

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN

over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoven in Frankrijk.

Opmaken van Plans en Bestekken

voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

— Allerhande Verzekeringen —

BRAND - LEVEN - ONGEVALLEN

GELDLEENINGEN

op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden

Familieziekenbond Volksbelang

VLAAMSCH HUIS **ISEGHEM**

Verzekert tegen ziekte, invaliditeit, X-stralen, operatie, geboorte, sterfte

en telt reeds 1500 leden.

WEES OOK VOORUITZIENDE!

De Woonstverwarming in de twintigste eeuw

Depositaris van de

Surdiac-Famsée-Norton

VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

Ook alle andere merken, zooals:
Nestor Martin; Godin; Fonderie Bruxelloise; Convenoise; Porta Demoulin, enz. Alle merken van Kookstoven en Gazevuren aan zeer voordeelige prijzen, zonder concurrentie.

Ook aanveerding van alle kunstsmeewerk. — Afwerking en nieuwmaken van Brandkassen (Coffre-forts).

Specialiteit van donderschermen

Teekeningen en prijzen op aanvraag.

OMER SEYNHAEVE-SABBE
kunstsmid
ROUSSELARESTRAAT 131, ISEGHEM

DE POLITIEK VAN AMERIKA

« Zoodus zijt ge voorstander van ontwapening? »
« Ja, van de uwe. »

(La Compania de Gracia — Barcelona.)

BELGIE EN HET ONDERZOEK INZAKE DE VRIJSCHUTTERS

« Als ge een groote zus hebt, die de baas over u speelt, is 't ook niet alles. » (De Roskam.)

BORMS voor 't Gerecht

(Vervolg)

GETUIGEN TEN ONLASTE:

Eerste getuige ten onlaste: Meyer René, 31 jaar, Apotheker, wonende te Merksem, legt den gebruikelijken eed af.

Voorzitter: Welke vragen wenscht de verdediging aan getuige te stellen?

Mtr. Van Dieren: Getuige heeft Borms langen tijd voor den oorlog gekend en wist dat hij algemeen geacht en geëerd was. Kunt gij ons zeggen wat de werking van Borms in Merksem heeft geweest voor de Vlaamsche zaak?

Voorzitter: Wilt gij op de vraag van Meester Van Dieren antwoorden?

Getuige: Hij was voorzitter van het Davidsfonds. Ik heb hem daar gekend, en hij heeft altijd de Vlaamsche zaak voorgestaan en verdedigd.

Mtr. Van Dieren: Herinnert gij U dat Borms veel opgeofferd heeft voor de Vlaamsche zaak?

Voorzitter: Weet gij dit?

Getuige: Ik weet dat Borms een betere positie zou hebben kunnen bekleeden, indien hij de Vlaamsche zaak zoo niet verdedigd had en zijn eenig streven niet had geweest.

Voorzitter: Volgens U was beschuldigde een verstandig man.

Getuige: Hij was een zeer vernuftig man en algemeen geëerd en gewaardeerd.

Voorzitter: Ik erken dat niemand op dat punt Borms beschuldigt.

Mtr. Schiltz: Eenige sympathie doet geen kwaad.

Voorzitter: Zijn er nog vragen te stellen heeren verdedigers.

Verdediging: Neen.

Voorzitter: Gij hebt gedaan.

Willekens August, oud soldaat, 26 jaar, rekenplichtige te Antwerpen, legt den eed af.

Voorzitter: Heeft de verdediging vragen te stellen?

Mtr. Van Dieren: Getuige bekent dat Borms een man van eer was?

Getuige: Ja, hij was een man van eer.

Mtr. Van Dieren: Getuige weet dat Borms een geacht man is, eerlijk en beminnelijk?

Getuige: Borms was een zeer geacht man te Merksem.

Mtr. Van Dieren: Getuige Willekens is oorlogsvrijwilliger geweest. Zou hij ons niet kunnen zeggen op welke wijze hij oorlogsvrijwilliger is geworden?

Voorzitter: Wanneer zijt gij vrijwilliger geworden? Zijt gij niet gevangen geweest?

Getuige: Ik heb heel den oorlog meegemaakt en ben vrijwilliger geworden in 1914. Wanneer ik vertrok, ben ik bij Borms geweest om hem een afscheidsgroet te brengen en hij heeft mij geluk gewenscht met mijne taad.

Mtr. Van Dieren: Herinnert gij U zijn woorden niet meer?

Getuige: Neen. Wij zijn met ons zessen opgetrokken als oorlogsvrijwilligers, alle zes leden van den Groeningerwacht, waarvan Borms voorzitter was.

Mtr. Van Dieren: Heeft hij uw voornemen niet aangemoedigd?

Getuige: Hij heeft ons gelukgewenscht.

Mtr. Van Dieren: Weet getuige niet dat na het uitbreken van den oorlog, Borms vaderlandsche artikels geschreven heeft?

Getuige: Daar weet ik niets meer van...

Borms: Er is hier sprake van een artikel in het Handelsblad in de maand Augustus verschenen van mijn hand, en dat getiteld was « Zij zullen hem niet temmen ». Dat artikel heb ik geschreven in de eerste dagen van den oorlog. Getuige zal zich nog wel herinneren dat ik het zekeren dag heb gebracht om het over te tikken op de schrijfmachine.

Getuige: Ja, nu herinner ik het mij. Maar den tekst juist herinner ik mij niet meer, ik weet enkel nog dat het naar Vlaamsche bladen gezonden werd.

Mtr. Schiltz: Ik zal trachten dit artikel te krijgen.

Mtr. Van Dieren: Het artikel was toch geschreven in een vaderlandschen toon en met vaderlandsche strekking?

Getuige: Ja, zeker.

Mtr. Van Dieren: Heeft getuige in December 1914 wanneer hij reeds in Frankrijk was, aan Borms een artikel gezonden getiteld « Union morale et verbale des races » van Gerard Harry, verschenen in den « Petit Journal ».

Getuige: Ja, toen was ik in het kamp van Auvours.

Mtr. Van Dieren: Hoe werd gij daar behandeld als Vlaming?

Getuige: In het begin van den oorlog, niettegenstaande de aanvallen van de franskiljons hadden wij steeds als flaminganten gezwegen. Gerard Harry zei dat de Vlamingen hun werking hadden stilgelegd omdat ze nu ingezien hadden dat zij op den slechten weg waren. Wij zeiden dat het was omdat wij den Godsvrede hadden gesloten. Wij hadden als plicht voort te strijden voor ons Vaderland. Maar toen dit artikel verscheen, dat de Vlamingen zoo heftig aanviel, toen wij dat bestatigden, dat de franskiljons alles inspanden om de Vlamingen voor goed onder de knie te krijgen, dat wij ons moesten zien verwurgen en steeds moesten zwijgen, toen dat artikel van Gerard Harry verscheen, toen heb ik mijn overkropt hart aan Borms uitgestort in een brief en er het artikel uit de Petit Journal bijgevoegd.

Voorzitter: Wanneer was dat?

Getuige: In November of December van 1914. Er was toen nog geen spraak van aktivisme.

En ook daarna werden wij steeds als minderen beschouwd. Ziehier een voorbeeld. Er was een misdaad bedreven. De kapitein legde alles in het Fransch uit en wees er ons op dat zulks niet meer mocht voorvallen, want, dat wij streng zouden getsraft worden. Daarna dan heeft hij het in 't Vlaamsch uitgelegd, zonder dat er iemand was, die uit zijn brabbeltaal iets kon verstaan. Nu dat was nog zoo erg niet, de jongens konden het dan maar vragen aan diegene die het verstaan hadden.

(Vervolgt.)

(*) Het boek Dr Aug. Borms voor het Gerecht is te verkrijgen in den boekhandel « Gudrun », Em. Jacqmainlaan, Brussel.

DE SCHOONSTE KINDERS.....
zijn deze die dagelijks gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te koop in alle goede apotheken. DE DOOS: 1,50 FR.

VERZEKERINGEN

BRAND LEVEN ONGEVALLEN HYPOTHEKEN
aan de meest voordeelige voorwaarden
GELDPLAATSINGEN
STRIKTE GEHEIMHOUDING *SOLIEDE WAARBORG*

Voor alle inlichtingen zich wenden tot

JULES DENYS

WANTJE PIETERSTRAAT, 30, ISEGHEM
Agent der verzekering-maatschappij ANTVERPIA
en BANK VAN St MARIABURG gesticht in 1885

Twee honderd miljoen verzekerd kapitaal meer dan zes en dertig miljoen reserve

---

Pectoïds

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest!

Zij Kosten enkel 4 frank!

Uw apotheker heeft er!

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT!

A. Rosselle-Maertens

SPIEGELS, MEUBELS, VITRAUX, GLEIERS & SPEELGOED
ALLES AAN DE VOORDEELIGSTE PRIJZEN
KOMT ZIEN! VRAAGT PRIJZEN EN GIJ ZULT KOOPEN
Meenenstraat, 77, ISEGHEM

BLOEDTHEE

OVERTREFT
PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN VOOR HET
zuiveren van 't bloed

Geneest allerbest en op radikale wijze: UITSLAG, PUISTEN, SPEEN, VERSTOPPING GEMIS AAN EETLUST, DRAAIINGEN, GAL, SLIJMEN, enz...
In alle goede apotheken - of rechtstreeks bij den uitvinder

Apotheker VANDENBUSSCHE
Rijselstraat, 49, MEENEN
PRIJS 4 FRANK

De Vallende Ziekten!

EEN ENKEL geneesmiddel zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal. Het is de

POEDER EPILEPSIA Prijs 20 fr.

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is.
Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 j. duurden.

Te koop in alle goede apotheken
of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker VANDENBUSSCHE -- Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

Voor uwe LEEUWENVLAGGEN, SPELDEN en alle andere propaganda artikels wendt U tot

JULES GALLOIS

16, DORP COOLSKAMP

Magazijn van WIJNEN & LIKEUREN
GENADIGE PRIJZEN GENADIGE PRIJZEN

3 % TERUG AAN DE PLAATSELIJKE BONDEN

Voorbehouden aan

WEDUWE VANDE WALLE

ZUIDKAAI ISEGHEM
Bouwstoffen, betonwaren, ijzerwaren, kolen.

"MONO,, Poeders

ONFEILBAAR GENEESMIDDEL TEGEN:
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn. Rheumatiek, Grippe

Waarom?

Zijn de MONO POEDERS verkieslijk aan alle andere produkten van gelijken aard?
OMDAT ZIJ *onmiddellijk* de hevigste pijnen stillen.
OMDAT ZIJ *altijd* genezen, daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
OMDAT ZIJ de maag *nooit* vermoeien.
OMDAT ZIJ door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
OMDAT ZIJ, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
OMDAT ZIJ in geen cachetten zijn, en zoodus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN
in doozen van
12 pakjes, 4.50 fr. **25 pakjes, 8.00 fr.**

Konijnenkweekers! Luistert!!

De konijnenkweek ondermijnd door sterften op sterften gaf afkeer en teleurstellingen. Nu is het konijn opgezocht en duur en nu zijn ook alle ziekten overwonnen door Mullie's Konijnenpoeder tegen DIKKE BALGEN, afloop, schielijke sterften, ziekten der maag, ingewanden, waterorganen, zilte, enz. Begunstigt den groei.

Kweekt konijnen met Mullie's konijnenpoeder voor de gezondheid. Tegen alle ziekten, om malsch en vast vleesch te bekomen, zoo zult gij een groot gewin hebben, gemakkelijker uwe pacht maken, een goed voedsel op tafel brengen.

IN ALLE APOTHEKEN 8 FRANK DE DOOS

Houdt uwe verkens gezond met Poeder Mullie te gebruiken.

Het Poeder Mullie is de Redder der Zwijnen

Nooit mag een zwijnmoer jongen zonder acht dagen te voren haar bloed en afgang gezuiverd te hebben met eene doos

POEDER MULLIE
Geen verstoptheid meer. — Goed zog. — Gezonde jongen.

LANDBOUWERS! Waarom nog zieke zwijnen kweeken. Hunne redding is verzekerd door

POEDER MULLIE

GENEEST: Verstoptheid, geen eetlust, het vuur, pokken, afloop, neus-, keel-, darm- en longontsteking, ziekten der waterorganen, rhumatismus of flerecijn (pootplaag), maagziekten, jacht, vliegende kole en alle ziekten en plagen.

8 fr. de doos in alle apotheken

Landbouwers! Hoenderkweekers

Wat baat het uwe zieke hennen, hanen en kiekens geneesmiddelen toe te dienen indien gij de ware goede niet voor handen hebt. — De twee wonderprodukten zijn:

Asepta & Elixir Morva
TEGEN ALLE ZIEKTEN EN PLAGEN

Asepta tegen snot en cholera. doet de spijzen goed verteeren. **Asepta** om uw dier gezond te houden. om meer te doen leggen.

In alle apotheken 5 fr, de doos, 12 fr. de drievoud. doos

Het gebeurt soms bij plagen dat de microben-massa zoo groot is dat MORVA onmisbaar wordt. Want MORVA is het meest anti-microbisch middel in geval van tering en afloop.

5 frank en 15 frank de flesch
TE VERKRIJGEN IN ALLE APOTHEKEN

VOLKSAPOTHEEK

Michel Verhamme

82, Roeselarestraat, 82, ISEGHEM

Alle scheikundige produkten
Alle binnen- en buitenlandsche specialiteiten
Nauwkeurige uitvoering van alle voorschriften der Heeren Geneesheeren

---

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe stoven,
kachels en gasvuren wendt u tot

Germ. Ghekiere-Duyck

Roeselaerestraat, 88, ISEGHEM

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote keus van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gasinrichtingen **Zink- & Loodwerk**
Spoedige bediening **Matige prijzen**

Waarom???

WAAROM hoesten als **Borstpillen Laleman** U radikaal genezen?
WAAROM koorst of tandpijn lijden als **Cachetten Képhil** die doen verdwijnen?
WAAROM uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als **Droséls Borstbalsem** der **Apotheek Laleman** daartoe de geschikte middel is?
WAAROM zelf ziek of zuchtig zijn als U ter **Apotheek Laleman** alles kunt verkrijgen om U gezond te maken?

DUS **voor alles** naar de

Apotheek Florent LALEMAN

Brugstraat, n° 2 (bij de Gendarmerie)
TELEFOON **68** **ISEGHEM**
N. B. Men draagt ten huize.

Voor uw SCHILDER- en BEHANGWERK

wendt U tot het huis

J. Lefevere-Huysentruyt

Roeselaerstraat, 168, ISEGHEM

Magazijn van kleuren en vernissen
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en kurpetten
TROUWE BEDIENING
LAGE PRIJZEN

Zannekin

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek, natuurlijk

BROUWERIJ St LOUIS
L. Verlende, LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende:
S. M. VLAAMSCH HUIS, Iseghem

ALLERGUNSTIGSTE PRIJZEN VOOR HERBERGIERS EN KOFFIEHUIZEN
Neringdoeners, zoekt uw profijt!

Hebt gij pijnen in de lenden?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd?
Lijdt gij aan jicht, heupjicht of lendenjicht?
Ziit gij door Rheumatiek gekweld?
Zijn uwe voeten gezwollen?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand

?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe NIEREN, BLAAS of LEVER ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met

Dalila Pillen

en
Samson's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

Verkrijgbaar in alle goede Apotheken

Drukkerij J. Lannoo, Ieperschestraat, Thielt. — Telefoon 169.